

SIREN

GMS-08

เครือข่าย ข่าวสารกลยุทธ์เพื่อการตอบโต้

การตอบสนองด้านกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ต่อการค้ามนุษย์

การพัฒนาล่าสุดในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง

เขียนโดย:

เจอราร์ด สมิธ

ที่ปรึกษาตำรวจประจำภูมิภาค

โครงการต่อต้านการค้ามนุษย์แห่งภูมิภาคเอเชีย (ARTIP)

รัฐบาลออสเตรเลีย, โครงการ AusAID

เผยแพร่เมื่อ

พฤษภาคม พ.ศ. 2553

คำสำคัญ

ที่ตั้ง : อนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง

หัวข้อ : การฟ้องร้องดำเนินคดี; การบังคับใช้กฎหมาย; มาตรฐานความยุติธรรมทางอาญาระหว่างประเทศ

รูปแบบการวิเคราะห์: วิเคราะห์การตอบสนองด้านกระบวนการยุติธรรมทางอาญา

บทสรุป

บทความนี้เน้นเรื่องราวการพัฒนาของกระบวนการยุติธรรมทางอาญาเพื่อตอบโต้ปัญหาการค้ามนุษย์ในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง(GMS) ในช่วงระยะเวลาสามปีที่ผ่านมา โดย เน้นถึงการพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับกรอบของกฎหมายและ สถาบันยุติธรรมทางอาญา รวมถึงกระบวนการช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ บนสมมุติฐานที่ว่า กระบวนการพัฒนานี้ไม่ได้เกิดขึ้นอย่างสม่ำเสมอทั้งหมดทั้งอนุภูมิภาค ยังคงมีอุปสรรค นานาประการและยังต้องมีการดำเนินการต่อเนื่องอีกมากมายเพื่อให้มั่นใจว่า กระบวนการพัฒนาดังกล่าวจะสามารถส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงใน ประเด็นที่สำคัญได้จริง เพื่อให้ มีการให้ความคุ้มครองและช่วยเหลือผู้เสียหายที่ดีขึ้น มีการฟ้องร้องดำเนินคดีทางกฎหมายมากขึ้นและมีคุณภาพยิ่งขึ้น และเป็นไปตามมาตรฐานกระบวนการยุติธรรมทางอาญาสากล มีการเพิ่มระดับความร่วมมือระหว่างกลุ่มประเทศสมาชิกอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง และ กลุ่มผู้ให้เงินสนับสนุนซึ่งจะเอื้ออำนวยและสนับสนุนให้ความเปลี่ยนแปลงเหล่านี้เกิดขึ้นได้

Australian Government
Aid Program

UNIAP

Cardno
Shaping the Future

SIREN is an initiative sponsored by the
United Nations Inter-Agency Project on Human Trafficking (UNIAP)

www.no-trafficking.org/siren/

การตอบสนองด้านกระบวนการยุติธรรมทางอาญาต่อการค้ามนุษย์: การพัฒนาล่าสุดในอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขง

ข้อคิดเห็นในบทความนี้ ไม่จำเป็นต้องสะท้อนถึงความคิดเห็นขององค์การเพื่อพัฒนานานาชาติแห่งประเทศออสเตรเลีย (AusAID) หรือของรัฐบาลออสเตรเลีย

คำนำ

รายงานฉบับนี้ มุ่งเน้นเสนอข้อมูลการพัฒนาในด้านต่างๆของกระบวนการยุติธรรมทางอาญา เพื่อตอบโต้การค้ามนุษย์ ในเขตอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขง (GMS)¹ ในช่วงสามปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2550-2552) การวิเคราะห์เบื้องต้นพื้นฐานจากองค์ประกอบหลักแปดประการ ตามที่ระบุโดย Gallagher and Holmes (2008)² ดังนี้:-

1. กรอบกฎหมาย
2. การตอบสนองของเจ้าหน้าที่ตำรวจเชี่ยวชาญพิเศษ
3. การตอบสนองด้านการบังคับใช้กฎหมายในพื้นที่
4. การตอบสนองด้านการฟ้องร้องคดีอาญาและศาลตุลาการ
5. การคัดแยกผู้เสียหายอย่างแม่นยำ และข้อบัญญัติการคุ้มครองและช่วยเหลือหลังการคัดแยกผู้เสียหาย
6. การช่วยเหลือผู้เสียหายในฐานะพยาน
7. ความร่วมมือระหว่างประเทศ และ
8. การประสานความร่วมมือในกระบวนการตอบสนองด้านกระบวนการยุติธรรมทางอาญาต่อการค้ามนุษย์

ขณะที่ยังมีอุปสรรคมากมายที่ยังคงขัดขวางการพัฒนาการตอบสนองด้านกระบวนการยุติธรรมทางอาญาต่อการค้ามนุษย์ แต่ต้องตระหนักเช่นกันว่า รัฐบาลสมาชิก GMS ได้เพิ่มมาตรการเพื่อเสริมสร้างความแข็งแกร่งให้กับกระบวนการยุติธรรมทางอาญา และได้เริ่มที่จะข้ามพ้นอุปสรรคหลายประการไปได้ การให้ความช่วยเหลือต่อผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์มีกรอบระดับขึ้นอย่างชัดเจน โดยความร่วมมือของบุคลากรจากกระบวนการยุติธรรมทางอาญา และหน่วยงาน ที่ให้ความช่วยเหลือผู้เสียหาย ความช่วยเหลือเหล่านี้ยังคงต้องพัฒนาต่อไป เพื่อให้ผู้เสียหายรายอื่นๆเกิดกำลังใจและพร้อมที่จะให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจและอัยการ และเพื่อให้มั่นใจว่า ผู้เสียหายที่เข้าร่วมในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาเหล่านี้จะสามารถเข้าถึงความยุติธรรมสำหรับอาชญากรรมที่มีผู้กระทำต่อพวกเขาได้

1. อนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขง (GMS) ก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2535 ประกอบด้วยประเทศกัมพูชา จังหัดยูนนานในสาธารณรัฐประชาชนจีน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ประเทศพม่า ประเทศไทย และประเทศเวียดนาม GMS มีวัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมการพัฒนา ผ่านการเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจอันใกล้ชิดระหว่างประเทศสมาชิก โครงการของ GMS มุ่งเน้นปัญหาในด้านต่างๆ รวมทั้งเรื่องสุขภาพ และสังคมที่เกี่ยวข้องกับประชากรชายแดน โปรดดู <http://www.adb.org/gms/gmsprog10.asp> สำหรับข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับ GMS

2. กรอบนี้กำหนดและอธิบายในรายละเอียด โดย Anne Gallagher และ Paul Holmes จากบทความเรื่อง 'Developing an Effective Criminal Justice Response to Human Trafficking: Lessons From the Front Line' (การพัฒนากระบวนการยุติธรรมทางอาญา เพื่อตอบโต้การค้ามนุษย์อย่างมีประสิทธิภาพ: บทเรียนจากแนวหน้า) International Review เล่มที่ 18, ฉบับที่ 3, 2008 (<http://icj.sagepub.com/cgi/content/abstract/18/3/318>)

1. กรอบกฎหมาย

กรอบกฎหมายที่มีประสิทธิภาพ ต้องมีมากกว่า การบัญญัติกฎหมายให้การค้ามนุษย์เป็นความคิดทางอาญา

กรอบกฎหมายที่มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย:

- กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและกฎหมายพยานหลักฐานต่างๆซึ่งเป็นพื้นฐาน สำหรับการสอบสวนและการฟ้องร้องคดีความผิดต่างๆ โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับอาชญากรรมข้ามชาติ
- การทำให้อาชญากรรมต่างๆ ที่มีเกิดขึ้นระหว่างกระบวนการค้ามนุษย์ เป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย
- มีกฎหมาย สนธิสัญญา และข้อตกลง ซึ่งช่วยให้รัฐบาลต่างๆมีความร่วมมือข้ามพรมแดนระหว่างประเทศได้ และเอื้ออำนวยให้เกิดความช่วยเหลือทางกฎหมายซึ่งกันและกัน รวมถึงการส่งผู้ร้ายข้ามแดนและความร่วมมืออย่างไม่เป็นทางการระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจ และ
- กฎหมายฉบับต่างๆ ที่ช่วยในการระบุ, ยึด และริบทรัพย์สินที่ได้มาจากการก่ออาชญากรรม

ในช่วงนี้ประเทศไทยและกัมพูชา ได้ตรากฎหมายเฉพาะเกี่ยวกับการค้ามนุษย์โดยมีการขยายคำจำกัดความของการแสวงหาประโยชน์ให้ครอบคลุมเป้าประสงค์ที่กว้างขึ้น³ และขยายความคุ้มครองทางกฎหมายให้ถึงผู้ใหญ่เพศชาย เช่นเดียวกับสตรีและเด็ก กฎหมายใหม่ของไทยกำหนดมาตรการหลายด้าน ในการคุ้มครองและให้ความช่วยเหลือแก่ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ รวมถึงการไม่ถูกดำเนินคดีในความคิดที่เกี่ยวข้องกับการถูกค้ามนุษย์⁴ การเข้าเป็นสมาชิกของจีนในพิธีสารว่าด้วยการค้ามนุษย์ (Trafficking Protocol) ในวันที่ 26 ธันวาคม พ.ศ. 2552 ถือเป็นก้าวที่สำคัญ⁵ ซึ่งคาดว่า การเข้าเป็นสมาชิกในพิธีสารของจีนนี้ จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในข้อบัญญัติทางกฎหมาย เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติในพิธีสาร

ปัจจุบันประเทศกัมพูชา สปป.ลาว พม่า และไทย ได้กำหนดคำนิยามการค้ามนุษย์ในทางที่สอดคล้องกับคำนิยามซึ่งเป็นที่ยอมรับในระดับสากล⁶ สิ่งนี้ได้เอื้ออำนวยให้มีการระบุผู้เสียหายเพศชายซึ่งก่อนหน้านี้มีอยู่น้อยมาก ให้สามารถระบุได้มากขึ้น และเอื้ออำนวยให้เกิดการพัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องการกระทำความคิดข้ามชาติ เนื่องมาจากคำนิยามการค้ามนุษย์ที่ใกล้เคียงกันในปัจจุบัน⁷

ความเสียงประการหนึ่งของระบบยุติธรรมทางอาญาของประเทศใน GMS ที่ต้องมีการรับรู้และบริหารจัดการให้ได้ เกี่ยวข้องกับการขยายคำจำกัดความของการค้ามนุษย์ หรือการแสวงหาผลประโยชน์ เพื่อ “จึงดาข่ายให้กว้างขึ้น” (widen the net)⁸ ทั้งนี้เพื่อจับผู้ที่กระทำความผิดอื่นๆที่ไม่ใช่การค้ามนุษย์

3. อนุมาตรา 4 ของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (พ.ศ. 2551) [ประเทศไทย] และข้อ 10 ของกฎหมายว่าด้วยการปราบปรามการค้ามนุษย์และการแสวงหาผลประโยชน์ทางเพศ (2007) [ประเทศกัมพูชา]

4. อนุมาตรา 4 ของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

5. การเข้าร่วมเป็นสมาชิกในพิธีสารของสาธารณรัฐประชาชนจีน มีผลบังคับใช้เมื่อ 8 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2553.

6. อนุมาตรา 3 ของพิธีสารเพื่อป้องกัน, ปราบปราม และลงโทษการค้ามนุษย์โดยสตรีและเด็ก ที่เกี่ยวข้องกับอนุสัญญาต่อต้านองค์การอาชญากรรมข้ามประเทศของสหประชาชาติ ประเทศพม่าตรากฎหมายต่อต้านการค้ามนุษย์ ก่อนรายงานนี้ สปป.ลาว ตรากฎหมายต่อต้านการค้ามนุษย์สำหรับผู้เสียหายที่เป็นสตรีและเด็ก และแก้ไขเพิ่มเติมบทลงโทษ เพื่อบัญญัติความผิดฐานค้ามนุษย์ ก่อนรายงานนี้ ประเทศเวียดนามกำลังร่างประมวลกฎหมายต่อต้านการค้ามนุษย์อยู่ในขณะนี้

7. รายงานจาก SIREN ก่อนหน้านี้ 2 ฉบับ ที่เน้นการค้ามนุษย์ในผู้เสียหายที่เป็นเพศชาย From Facilitation to Trafficking, 26 June 2007; and Exploitation of Cambodian Men at Sea, 22 April 2009.

8. คำว่า “จึงดาข่ายให้กว้างขึ้น” (widen the net) หมายถึง ขบวนการใดๆที่ทำให้ผู้กระทำความผิดได้รับการลงโทษที่รุนแรงกว่าเดิม เช่นที่ใช้โดย Roach (2000, 25)

การตอบสนองด้านกระบวนการยุติธรรมทางอาญาต่อการค้ามนุษย์: การพัฒนาล่าสุดในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง

การเป็นนายหน้าหาผู้ให้กู้ยืมเงินที่
ยินยอม ไม่ใช่อาชญากรรมการค้ามนุษย์
การอำนวยความสะดวกในการย้ายถิ่นข้าม
พรมแดนระหว่างประเทศ (แม้ว่า การ
โยกย้ายดังกล่าว ผิดกฎหมาย) ก็ไม่อยู่ใน
ข่ายการค้ามนุษย์ นอกเสียจากว่าผู้อำนวยความสะดวก
มีจุดประสงค์เพื่อแสวงหาประโยชน์
จากผู้ย้ายถิ่น หรือถ้าในกรณีของผู้ใหญ่ เกิด
จากการหลอกลวงหรือบังคับขืนใจ แม้การ
รับเลี้ยงอุปถัมภ์เชิงพาณิชย์ อาจมีแนวโน้ม
เกี่ยวข้องกับผู้กระทำความผิดทางอาญาเป็น
ส่วนมาก แต่หากไม่ได้เกิดจากความตั้งใจ
หรือไม่ได้เกิดผลว่าเป็นการแสวงหา
ผลประโยชน์จากเด็ก ก็ไม่ควรถูกฟ้องร้อง
ในคดีค้ามนุษย์ ในขอบข่ายนี้และอื่นๆ
ผู้กระทำผิด ควรคำนึงถึงความคิดที่
ได้กระทำ การฟ้องร้องผู้กระทำผิดที่มี
รูปแบบพฤติกรรมทางอาญาอื่นๆ ว่าเป็น
การค้ามนุษย์เมื่อการกระทำไม่ครบ
องค์ประกอบในความคิดฐานค้ามนุษย์เป็น
ข้อผิดพลาดพื้นฐาน
การชี้แนะให้เข้าใจข้อจำกัดของกฎหมาย
การค้ามนุษย์ของประเทศ เป็นสิ่งสำคัญ
ในแง่ที่สมควรกล่าวถึง กระบวนการยุติธรรม
ของประเทศกัมพูชา ที่ได้ออกข้อแนะนำ
แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจและพนักงานอัยการ
ในการตีความที่ถูกต้องและกระชับใช้
กฎหมายเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ฉบับใหม่⁹

เมื่อเร็วๆนี้ ไทยและกัมพูชา ได้ทำการแก้ไขเพิ่มเติมหรือตราประมวลกฎหมายวิธี
พิจารณาความอาญา กฎหมายแก้ไขเพิ่มเติมใหม่ของไทยมีประสิทธิภาพมากขึ้นจาก
การมอบหมายให้อัยการสูงสุด (หรือผู้แทน) เป็นผู้รับผิดชอบในการสอบสวน
อาชญากรรมข้ามชาติ¹⁰ และขยายบทบาทของเจ้าพนักงานหญิงในการเก็บหลักฐาน
และระบุตัว โดยเฉพาะกับผู้เสียหายและผู้กระทำความผิดที่เป็นสตรี¹¹ ประเทศไทยได้
ตราพระราชบัญญัติส่งผู้ร้ายข้ามแดน (พ.ศ. 2551) ที่ระบุว่า การค้ามนุษย์เป็นความผิด
มูลฐาน¹² และอนุญาตให้ถ่ายโอนการดำเนินคดีทางอาญาที่ประเทศไทย ซึ่งปฏิเสธ
การส่งผู้ร้ายข้ามแดนอันมีมูลเหตุจากสัญชาติ¹³
กฎหมายใหม่ของประเทศกัมพูชา ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจสืบสวนสอบสวนพิเศษ มีอำนาจ
ดำเนินการสอบสวนคดีการค้ามนุษย์อย่างเป็นอิสระ¹⁴ และระบุชัดเจนว่า จำเลยมีสิทธิ
ขอใช้ถ้อยคำเมื่อต้องการ¹⁵ และมีบทบัญญัติที่ควบคุมการส่งผู้ร้ายข้ามแดนของผู้กระทำ
ความผิด เข้า/ออก จากประเทศกัมพูชา¹⁶
แม้กรอบกฎหมายที่เข้มแข็งของคดีค้ามนุษย์เป็นสิ่งสำคัญสำหรับทุกประเทศ แต่ที่สุด
แล้ว ผลกระทบของกรอบกฎหมายดังกล่าว จะขึ้นอยู่กับ การบังคับใช้กฎหมายอย่างมี
ประสิทธิภาพ ข้อมูลต่อจากนี้ จะนำเสนอให้เห็นว่าความเปลี่ยนแปลงที่สำคัญนั้น ๆ
เกิดขึ้นได้อย่างไรในระดับชาติ และระดับอนุภูมิภาค

สมาคมประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (อาเซียน) สนธิสัญญาว่าด้วยความช่วยเหลือทางกฎหมายซึ่งกันและกัน ในเรื่องทางอาญา (AMLAT)

AMLAT วางพื้นฐานทางกฎหมายสำหรับประเทศสมาชิกอาเซียน เพื่อดำเนินการช่วยเหลือด้าน
กฎหมายซึ่งกันและกัน ในคดีกระทำความผิดข้ามชาติ ในส่วนประเทศสมาชิก GMS กัมพูชา, สปป.
ลาว, พม่า และเวียดนาม ได้ให้สัตยาบันในสนธิสัญญา AMLAT แล้ว ทำให้ตราสารสำคัญของภูมิภาค
นี้มีจำนวนรัฐภาคีเกือรัฐ สำหรับสาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งไม่ได้เป็นสมาชิกอาเซียน สามารถ
พิจารณาเข้าร่วมสนธิสัญญานี้ ภายใต้บทบัญญัติข้อ 30 อนุ 2 เนื่องจากรัฐใดก็ตาม สามารถเข้าร่วม
เป็นสมาชิกในสนธิสัญญาได้ เมื่อผ่านมติจากภาคีสมาชิกเดิม ทุกวันนี้ไม่ปรากฏว่ามีการร้องขอหรือ
ได้รับการร้องขอใดๆภายใต้ตราสารนี้ สำหรับคดีที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์

9. ข้อแนะนำที่ 20/09 ลงวันที่ 23 กันยายน พ.ศ. 2552 ในการใช้บทบัญญัติ ข้อ 9: การพยานบุคคลไปโดยผิดกฎหมาย รวมทั้งผู้เยาว์ จากกฎหมายปราบปรามการค้ามนุษย์และ
แสวงหาผลประโยชน์ทางเพศ

10. มาตรา 20 ของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ประเทศไทย)

11. มาตรา 85, 132 และ 133 มาตราเหล่านี้ ระบุให้เจ้าพนักงานหญิงค้นคว้าและ รวบรวมหลักฐานจากผู้เสียหายหญิง (โดยเฉพาะ การเก็บรวบรวมหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับ
การทำร้ายทางเพศหรือการทำร้ายร่างกาย) และระบุให้เจ้าพนักงานหญิงพิมพ์ลายนิ้วมือและรายการตามระบุอื่นๆ จากผู้ต้องสงสัยหญิง ข้อบัญญัติเหล่านี้ อาจมีผลต่อการ
ตัดสินใจเพิ่มจำนวนเจ้าพนักงานสืบสวนหญิงในประเทศไทยในAHTD (บก.ปคม) เพราะปัจจุบัน เจ้าพนักงานหญิงต้องทำหน้าที่ครอบคลุมกว้างขึ้น ในการจัดเก็บ
รวบรวมหลักฐาน

12. มาตรา 7

13. มาตรา 25

14. ข้อ 60 ของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

15. ข้อ 144 ของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

16. ข้อ 566-602 ของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ความคิดที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ จะเป็นความผิดขั้นมูลฐานสำหรับการส่งผู้ร้ายข้ามแดน ภายใต้
บทบัญญัติข้อ 571 บทลงโทษสำหรับการกระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ขั้นต่ำ คือ จำคุก 2 ปี

2. การตอบสนองด้านเจ้าหน้าที่ตำรวจเชี่ยวชาญพิเศษ

ปัจจุบัน มีความเห็นตรงกันอย่างกว้างขวาง ว่าความสามารถในการสืบสวนสอบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจเชี่ยวชาญพิเศษเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อการสืบสวนสอบสวนการค้ามนุษย์ที่มีประสิทธิภาพในระดับชาติ¹⁷

ประเทศสมาชิก GMS มีโครงสร้างการบังคับใช้กฎหมายที่แตกต่างกัน ซึ่งสะท้อนถึงความหลากหลายของบริบททางสังคม การเมือง และกฎหมายภายในอนุภูมิภาคเอง ความหลากหลายนี้ยังปรากฏในรูปแบบวิธีการสืบสวนสอบสวนคดีค้ามนุษย์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งแตกต่างกันในแต่ละประเทศ

ในสปป.ลาว เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้เชี่ยวชาญด้านการค้ามนุษย์ได้ถูกย้ายจากกองตรวจคนเข้าเมืองไปสังกัดกองบัญชาการตำรวจในปี พ.ศ. 2550 การปรับปรุงครั้งนี้เสริมด้วยการจัดตั้งกองต่อต้านการค้ามนุษย์ (Anti-Trafficking Division (ATD)) ในส่วนกลางและการจัดตั้งหน่วยต่อต้านการค้ามนุษย์ (Anti-Trafficking Unit (ATU)) ในแต่ละจังหวัดรวม 17 จังหวัด¹⁸ การปรับโครงสร้างนี้เอื้อให้เจ้าหน้าที่สืบสวนพิเศษตอบสนองคดีเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ในระดับประเทศได้ และมีการพยายามจัดการฝึกอบรมพิเศษให้กับเจ้าหน้าที่ที่เพิ่งได้รับการแต่งตั้ง ซึ่งหนึ่งในสี่ เป็นเพศหญิง

ประเทศพม่า ใช้รูปแบบที่มีหน่วยต่อต้านการค้ามนุษย์ ATU ในส่วนกลาง และเสริมโดยคณะทำงานต่อต้านการค้ามนุษย์ (Anti-Trafficking Task Forces (ATTFs)) ในพื้นที่ที่มีคดีหนาแน่น ขณะนี้คณะทำงานทั้งหมด 21 หน่วยทั่วประเทศ ในจำนวนนี้ สองหน่วยจัดตั้งขึ้นในช่วงระยะเวลาที่จัดทำรายงานฉบับนี้¹⁹ ส่งผลให้เกิดความเข้มแข็งในแถบตะวันตกของประเทศ พนักงานสอบสวนเหล่านี้จำนวนมาก ได้ได้รับการฝึกอบรมให้เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการต่อต้านการค้ามนุษย์²⁰

การตอบสนองต่อคดีค้ามนุษย์ของเจ้าหน้าที่สืบสวนเชี่ยวชาญพิเศษของประเทศไทย ใช้รูปแบบที่แตกต่างไปจากที่กล่าวถึงก่อนหน้านี้ กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ หรือ บก.ปคม. (Anti-Human Trafficking Division (AHTD)) ซึ่งจัดตั้งขึ้นโดยสำนักงานตำรวจแห่งชาติเมื่อเดือนกันยายน พ.ศ. 2552 ทำหน้าที่สอบสวนเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์โดยเฉพาะ บก.ปคม. (AHTD) ตั้งขึ้นแทนหน่วยสืบสวนก่อนหน้านี้ ที่มีหน้าที่รับผิดชอบการสืบสวนในวงกว้างเกี่ยวกับการกระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับสตรีและเด็ก ขณะที่เจ้าหน้าที่ตำรวจระดับจังหวัด ยังคงทำการสืบสวนคดีค้ามนุษย์ที่ซับซ้อนน้อยกว่า ข้อมูลรายงานประจำวันเกี่ยวกับคดีเหล่านี้จะส่งถึงส่วนกลาง โดยมีการประสานงานกันระดับหนึ่ง ได้มีการก่อตั้งศูนย์ความร่วมมือระหว่างประเทศ (International Cooperation Centre (ICC)) ภายใน บก.ปคม. เมื่อปี พ.ศ. 2552 มีหน้าที่ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือกันของเจ้าหน้าที่ตำรวจในระดับสากล มีการรับสมัครเจ้าหน้าที่บุคลากรหญิงเข้าทำงานในแผนกต่อต้านการค้ามนุษย์เพิ่มขึ้นร้อยละ 22 ในช่วงปลายปี พ.ศ. 2553

ในประเทศกัมพูชา กรมต่อต้านการค้ามนุษย์และคุ้มครองผู้เยาว์ (Department of Anti-Human Trafficking and Juvenile Protection - DAHT) ถูกก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2545 และในช่วงสามปีที่ผ่านมา ได้ขยายสำนักงานจาก 7 จังหวัด เป็นทั้ง 24 จังหวัด ในการตราประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาอาญา (พ.ศ. 2551) ได้กำหนดให้ DAHT มีอำนาจดำเนินการสืบสวนสอบสวนอย่างเป็นอิสระ เป็นการลดข้อจำกัดก่อนหน้านี้ ที่ต้องดำเนินการสอบสวนคดีร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจจากศาลซึ่งไม่ได้เป็นผู้เชี่ยวชาญในการสอบสวนคดีค้ามนุษย์ ปัจจุบันเจ้าพนักงานหญิงของ DAHT มีร้อยละ 14 เพิ่มขึ้นจากเดิมร้อยละ 9 ในช่วงสามปีที่ผ่านมา

ประเทศเวียดนาม จัดตั้งศูนย์สอบสวนคดีพิเศษกลาง C-14 หน่วย 7 ในปี พ.ศ. 2549 มีอำนาจดำเนินการสอบสวนคดีการค้ามนุษย์ที่ซับซ้อน และ/หรือ ที่มีลักษณะข้ามชาติที่เกี่ยวข้องกับผู้เสียหายซึ่งเป็นสตรีและเด็ก มีหน่วยเชี่ยวชาญพิเศษขนาดย่อมอยู่ในเมืองฮานอย เมืองโฮจิมินห์ เมืองไฮฟอง และเมืองเล่าไค อย่างไรก็ตาม คดีส่วนใหญ่ของการค้ามนุษย์ในสตรีและเด็ก ยังคงดำเนินการโดยพนักงานสอบสวนประจำท้องถิ่น

17. Gallagher and Holmes (2008, 323).

18. ก่อนหน้านี้ หน่วยต่อต้านการค้ามนุษย์ (ATUs) (หรือเทียบเท่า) มีอยู่ในจังหวัดสะหวันนะเขต, สาระวัน, จำปาสัก, เวียงจันทน์, และบ่อแก้ว

19. ที่ เมืองซิดควย (Sitwe) และ เมืองปะเต็น (Pathein)

20. รายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับการฝึกอบรมผู้เชี่ยวชาญการต่อต้านการค้ามนุษย์ที่หน้า 5, HTI Course.

การตอบสนองด้านกระบวนการยุติธรรมทางอาญาต่อการค้ามนุษย์: การพัฒนาหลักสูตรในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง

สาธารณรัฐประชาชนจีน จัดตั้งสำนักงานต่อต้านการค้ามนุษย์ส่วนกลาง สังกัดกระทรวงความมั่นคง เมื่อปี พ.ศ. 2550 มีการจัดตั้งหน่วยชั่วคราวประจำจังหวัด ระหว่างการรณรงค์ต่อต้านการค้ามนุษย์แห่งชาติในปี พ.ศ. 2552 สำนักงานต่อต้านการค้ามนุษย์ มีอำนาจดำเนินการสืบสวนคดีค้ามนุษย์ที่มีลักษณะซับซ้อนและ/หรือ ข้ามชาติ ที่เกี่ยวข้องกับผู้เสียหายที่เป็นสตรีและเด็ก เช่นเดียวกับประเทศเวียดนาม คดีส่วนใหญ่ที่เกี่ยวกับการค้ามนุษย์ซึ่งเป็น สตรีและเด็กที่เกิดขึ้นในสาธารณรัฐประชาชนจีน ยังคงดำเนินการโดยพนักงานสอบสวนในท้องถิ่น

อนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง ได้ประโยชน์จากการยกระดับความร่วมมืออาเซียนในประเด็นเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ และโดยผ่านทาง การประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านการอาชญากรรมข้ามชาติ (SOMTC) ซึ่งสนับสนุนโดย ARTIP อาเซียนได้ทำการพัฒนา, ทดลอง และ ปรับใช้หลักสูตรในการฝึกอบรมทั่วไปในลำดับต่างๆ ให้เข้ากับเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายในพื้นที่, เจ้าหน้าที่งานสอบสวนเชี่ยวชาญ พิเศษและพนักงานอัยการ การฝึกอบรมนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้มีการพัฒนาให้มีมาตรฐาน และเป็นวิธีการเดียวกันในการสืบสวน สอบสวน, ดำเนินคดี และพิจารณาพิพากษาคดีการค้ามนุษย์ทั่วภูมิภาคอาเซียน มีเจ้าหน้าที่งานสอบสวนคดีพิเศษจากกัมพูชา สปป.ลาว พม่า ไทยจำนวนมาก (และจากจีนและเวียดนามในจำนวนที่น้อยกว่า) สำเร็จหลักสูตรฝึกอบรมต่อต้านการค้ามนุษย์สำหรับเจ้าหน้าที่ สอบสวนเชี่ยวชาญพิเศษของอาเซียน (ASEAN Training Program on Trafficking in Persons for Specialist Investigators)²¹ และเพื่อให้ยังคงวิธีการของอาเซียน แต่ละหลักสูตรจึงถูกดัดแปลงให้เหมาะสมกับแต่ละประเทศ ทั้ง 6 ประเทศ สมาชิก GMS เจ้าหน้าที่ตำรวจในช่วงสามปีที่ผ่านมา ในสปป.ลาวและพม่า ได้ดำเนินการอบรมหลักสูตรที่ได้เรียนมา (โดยใช้หลักสูตร ในการฝึกอบรมตามแบบอาเซียนข้างต้น) ให้กับเจ้าหน้าที่สอบสวนที่เพิ่งได้รับการแต่งตั้งให้ทำงานที่ ATU/ATTFs

การประเมินผลกิจกรรมการฝึกอบรม

มีวิธีการหลากหลายที่ใช้ประเมินผล เพื่อประเมินประสิทธิภาพของการฝึกอบรมดังกล่าวข้างต้น หนึ่งในวิธีการที่สำคัญที่สุดคือ การนำผู้ เข้ารับการอบรมมารวมกันหลังจากจบหลักสูตรแล้วหนึ่งปี เพื่อค้นหาว่าการเปลี่ยนแปลงใดๆ ในการทำงานสอบสวนเกี่ยวกับการค้า มนุษย์ ที่อาจเป็นผลมาจากการเรียนรู้จากการฝึกอบรมครั้งนี้แล้ว อีกวิธีการหนึ่ง เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์การสอบสวนการค้ามนุษย์ใน ขั้นตอนสุดท้ายและการฟ้องร้องดำเนินคดี ผ่านการตรวจสอบจากแฟ้มการสอบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจอย่างละเอียด และการสัมภาษณ์ เจ้าหน้าที่ตำรวจและอัยการที่เกี่ยวข้องกับคดี การประเมินเหล่านี้ได้ทำให้เห็นตัวอย่าง ของผลจากการอบรม ซึ่งได้ช่วยในการ; ปรับปรุง วิธีการช่วยเหลือผู้เสียหายระหว่างการสอบสวน; ส่งผู้เสียหายไปยังหน่วยงานช่วยเหลืออื่น มากขึ้น; ระบุและแก้ไขคดีอันเกิดจากการ ระบุผู้เสียหายผิดพลาด และเพิ่มความร่วมมือระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจด้วยกันในคดีข้ามชาติ

21. ต้นกำเนิดของการฝึกอบรมนี้ เริ่มมาจากการอบรมทักษะการสอบสวนการค้ามนุษย์ (HTI Course) ซึ่งพัฒนาโดย ARCPPT/ARTIP โปรแกรมการฝึกอบรมของ อาเซียน ในเรื่องการค้ามนุษย์ สำหรับพนักงานสอบสวนเชี่ยวชาญพิเศษ พัฒนาโดย ARTIP และรับรองโดย อาเซียน SOM-TC ในเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2552 จุดประสงค์ของหลักสูตรนี้ คือ เพื่อพัฒนาขีดความสามารถของเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายคดีพิเศษ ในการสอบสวนอาชญากรรมการค้ามนุษย์ผ่านเทคนิคการ สอบสวนเชิงรับ ในขณะที่เดียวกับที่ปกป้องสิทธิมนุษยชนของผู้เสียหาย เป็นหลักสูตรสองสัปดาห์และประกอบด้วย 14 บทเรียน

3. การตอบสนองด้านการบังคับใช้กฎหมายในพื้นที่

เจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจบังคับใช้กฎหมายในพื้นที่ (รวมถึงเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีหน้าที่ตามปกติ, เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยชายแดน, เจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองและเจ้าหน้าที่ศุลกากร) มักต้องติดต่อกับผู้เสียหายและผู้กระทำผิดในคดีค้ามนุษย์ หรือรับข้อมูลเบื้องต้น หรือรับเรื่องร้องเรียน

ดังนั้น จึงจำเป็นที่เจ้าหน้าที่ในพื้นที่จะต้องมีความรู้, ทักษะ และความสามารถในการตอบสนองเป็นด่านแรก อย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อเผชิญกับคดีค้ามนุษย์

ช่วงสามปีที่ผ่านมามีการตระหนักรู้ด้านการค้ามนุษย์เพิ่มขึ้น ในหมู่เจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายในพื้นที่ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ตำรวจ อันเป็นผลมาจากหลักสูตรการฝึกอบรมระดับชาติหลักสูตรเพิ่มการตระหนักรู้ที่จัดขึ้น ประเทศสมาชิกหลายประเทศได้พัฒนาหลักสูตรต่อต้านการค้ามนุษย์แห่งชาติของตนเองจากหลักสูตรอบรมหลากหลาย ซึ่งรวมถึงหลักสูตรฝึกอบรมในภูมิภาคของโครงการCOMMIT (COMMIT Regional Training Program) ²² ยังคงมีการจัดฝึกอบรมหลักสูตรระดับชาติเหล่านี้อย่างต่อเนื่องให้กับเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายในพื้นที่ในไทย กัมพูชา จีน และเวียดนาม และการอบรมเหล่านี้ได้สร้างความเข้าใจพื้นฐานให้กับผู้เข้าร่วมอบรมในเรื่องของการค้ามนุษย์ และการปฏิบัติที่เหมาะสมในการต่อสู้กับอาชญากรรมประเภทนี้ (UNIAF 2009) และปรากฏชัดว่าหลักสูตรเหล่านี้ เป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะกับไทย และกัมพูชา สำหรับเผยแพร่ข้อมูลแก่เจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายในเรื่องกฎหมายการค้ามนุษย์ที่เพิ่งตราขึ้น ส่งผลให้เกิดความเข้าใจมากขึ้นในหมู่ผู้มีหน้าที่บังคับใช้กฎหมายถึงวิธีการตีความและวิธีการใช้กฎหมายใหม่นี้

หลักสูตรการอบรมด้านการต่อต้านการค้ามนุษย์สำหรับเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายในพื้นที่ ของอาเซียน (ASEAN FLO Course) ซึ่งรับรองโดย SOMTC ในปี พ.ศ. 2551 ได้รับการดัดแปลงเพื่อให้ใช้กับทุกประเทศสมาชิก GMS ยกเว้นจีน ปัจจุบัน ผู้ฝึกสอนเจ้าหน้าที่ตำรวจแห่งชาติ จากกัมพูชา สปป.ลาว พม่า ไทย และ เวียดนาม ทำหน้าที่ดำเนินการจัดอบรมหลักสูตรดังกล่าว การประเมินการฝึกอบรมครั้งนี้ พบว่าหลักสูตรได้เสริมสร้างประสิทธิภาพให้กับเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ในเรื่อง (ก) ตระหนักได้ว่าเป็นการค้ามนุษย์ เมื่อประสบด้วยตนเอง (ข) ระบุผู้เสียหายได้อย่างแม่นยำขึ้น (ค) ให้ความคุ้มครองและช่วยเหลือผู้เสียหายได้มากขึ้น (ง) สร้างความร่วมมือระหว่างเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ และพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ

การรวมเนื้อหาด้านการค้ามนุษย์ เข้าไปในหลักสูตรสำหรับนักเรียนตำรวจ/นักเรียนนายร้อยตำรวจแห่งชาติ เป็นขอบเขตที่ต้องให้ความใส่ใจ องค์กรหลายองค์กรได้ให้ความช่วยเหลือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในการพัฒนาหลักสูตรที่เหมาะสม เพื่อให้มั่นใจว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจที่จบใหม่ จะมีพื้นฐานความเข้าใจเกี่ยวกับอาชญากรรมการค้ามนุษย์ และองค์ประกอบพื้นฐานในการตอบสนองต่อการค้ามนุษย์ในพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ

ปัจจุบัน หน่วยงานระหว่างประเทศ องค์กรพัฒนาเอกชน และ โครงการทวิภาคี/ภูมิภาคในระดับต่างๆ มีส่วนร่วมในการให้การอบรมแก่หน่วยงานบังคับใช้กฎหมายในประเทศสมาชิก GMS ทั้งหมด หลักสูตรการอบรมที่หลากหลายและการเพิ่มความตระหนักรู้ ส่งผลให้เกิดความเข้าใจในเรื่องการค้ามนุษย์มากขึ้นจากเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายในพื้นที่ และสามารถระบุผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ได้แม่นยำขึ้น เนื่องจากมีผู้บริจาคและองค์กรที่เกี่ยวข้องในเรื่องนี้อยู่มาก จึงเป็นสิ่งสำคัญในการประสานงานอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อลดความเสี่ยงต่อการปฏิบัติงานที่ซ้ำซ้อน หรือข่าวสารข้อมูลที่ขัดแย้ง ปัญหาการบริหารจัดการนี้ จะมี กล่าวถึงภายใต้หัวข้อการประสานงานกระบวนการตอบสนองในส่วนต่อไป

22. หลักสูตรฝึกอบรมกระบวนการต่อต้านการค้ามนุษย์ของ COMMIT สำหรับอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง พัฒนาขึ้นโดยโครงการ UNIAF เป้าหมายของหลักสูตร เพื่อให้ข้อมูลพื้นฐานในประเด็นการค้ามนุษย์อย่างละเอียด เพื่อเตรียมความพร้อมของผู้เข้าร่วมการอบรมด้วยการให้ความรู้ ความเข้าใจ และทักษะ ที่มีผลต่อการดำเนินนโยบายและการปฏิบัติ ในการต่อต้านการค้ามนุษย์ในอนุภูมิภาค GMS

การประเมินโครงการฝึกอบรมด้านกระบวนการยุติธรรมทางอาญา

เป็นการยากที่จะประเมินว่าการที่คน ๆ หนึ่งทำงานได้ดีขึ้นเป็นผลมาจากการฝึกอบรมที่ได้รับ เพราะเป็นการยากที่จะแยกผลกระทบของการฝึกอบรมออกจากปัจจัยอื่นๆ เช่น ความรู้หรือประสบการณ์ก่อนการฝึกอบรม และภายหลังการฝึกอบรม ผู้ที่ได้รับการฝึกอบรมอาจพบกับข้อท้าทายในการใช้ความรู้และทักษะใหม่ๆ ในกิจการงานที่ทำประจำวัน อันเนื่องมาจากปัจจัยด้านสถาบัน, การดำเนินการและแม้แต่วัฒนธรรม ดังนั้นจึงขอเสนอให้พิจารณาใน สี่หัวข้อ²³ต่อไปนี้ ให้เป็นส่วนหนึ่งในการใช้พิจารณาการประเมินการฝึกอบรมที่จัดให้แก่บุคลากรทางด้านกระบวนการยุติธรรมทางอาญา:-

1. ปฏิภานของผู้เข้ารับการอบรม – สิ่งที่ได้รับจากการฝึกอบรมประทับใจในแง่คุณภาพ/ความเกี่ยวข้องของหลักสูตรฝึกอบรม
2. การเรียนรู้ของผู้เข้ารับการอบรม – สิ่งที่เปลี่ยนแปลงในแง่ความรู้, ทักษะ และทัศนคติ ซึ่งเป็นผลจากการฝึกอบรม
3. พฤติกรรมของผู้เข้ารับการอบรม – สิ่งที่ส่งผลกระทบต่อผู้เข้ารับการฝึกอบรมในการปฏิบัติหน้าที่ หลังได้รับการฝึกอบรม
4. ผล – ใช้ผลจากการประเมินที่ได้ข้างต้นนี้ เพื่อพัฒนาวัตถุประสงค์ในการฝึกอบรมในอนาคต ให้ตรงกับจุดที่ต้องการ

4. การตอบสนองด้านการฟ้องร้องดำเนินคดีอาญาและศาลตุลาการ

เมื่อเปรียบเทียบกับเจ้าหน้าที่สอบสวนคดีพิเศษและเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายในพื้นที่แล้ว อัยการและผู้พิพากษาของประเทศใน GMS ได้รับการฝึกอบรมและการสนับสนุนเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ในขอบข่ายที่น้อยกว่า อย่างไรก็ตาม ได้มีการพัฒนาสำคัญหลายประการ ในช่วงระยะเวลาสามปีที่ผ่านมา

ในประเทศไทย สำนักงานอัยการสูงสุด (.) ได้ก่อตั้งศูนย์ต่อต้านการค้ามนุษย์สากล (CAHT) เมื่อเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2550 CAHT ทำหน้าที่ประสานงานรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ และให้คำปรึกษาและฝึกอบรมแก่ผู้มีส่วนร่วมในงานต่อต้านการค้ามนุษย์ “เครือข่ายพนักงานอัยการ” ก่อตั้งขึ้นในประเทศไทยอย่างไม่เป็นทางการ เมื่อปี พ.ศ. 2552 เพื่อส่งเสริมการเผยแพร่ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ และส่งเสริมสมาชิก 187 คน ในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นการค้านมนุษย์ ในขณะที่การจัดตั้งหน่วยอัยการผู้เชี่ยวชาญพิเศษคดีค้ามนุษย์ในประเทศไทย ยังอยู่ในขั้นหรือ ยังไม่มีการจัดตั้งหน่วยงานพิเศษที่มีอำนาจดำเนินคดีค้ามนุษย์ขึ้นในปี พ.ศ.2552 สำนักงานอัยการสูงสุด หรือ (.) ได้ทำการอบรมอัยการ 550 คน ในเรื่องกฎหมายต่อต้านการค้ามนุษย์ใหม่ ความรู้ที่เพิ่มขึ้นในกฎหมายต่อต้านการค้ามนุษย์ในหมู่อัยการนี้ ส่งผลให้เกิดความร่วมมือมากขึ้น ระหว่างสำนักงานอัยการสูงสุด และกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.)²⁴ ซึ่งมีหน้าที่ช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ส่งผลให้มีหลักฐานที่ได้จากความคิดเห็น (anecdotal evidence) ว่ามีการปรับปรุงการให้ความคุ้มครองและช่วยเหลือผู้เสียหาย และที่เห็นชัดคือ มีจำนวนการเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนโดยผู้เสียหายเพิ่มมากขึ้น²⁵

23. ระดับการประเมินผล 4 ระดับ ระบุโดย Donald L. Kirkpatrick และเรียกกันอย่างไม่เป็นทางการว่า การประเมินผล “ The Kirkpatrick Model” , คู่มือประเมินผลฝึกอบรมของ Victoria Gibson : The Case of the Police Service ที่ www.rbm.mmu.ac.uk/symposium2009/.../Gibson%20Victoria.pdf สำหรับข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับรูปแบบการประเมินนี้

24. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) เป็นหน่วยงานของรัฐบาลซึ่งมีหน้าที่ส่งเสริมพัฒนาสังคมและสร้างความเท่าเทียมกันของประชาชน และทางยุติธรรมทางสังคม ในประเทศไทย ดู http://www.m-society.go.th/en/content_detail.php?pageid=223

25. มาตรา 34 ของพรบ.ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ประเทศไทย) พนักงานอัยการต้องแจ้งต่อผู้เสียหาย จากการค้ามนุษย์ถึงสิทธิที่จะได้รับความช่วยเหลือตามกฎหมายและสิทธิเรียกค่าสินไหมทดแทน มาตรา 35 ให้อำนาจแก่พนักงานอัยการ ในการเรียกร้องค่าสินไหมทดแทน ในนามของผู้เสียหาย “..... ในจำนวนที่ได้รับรายงานจากปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์...” มีการใช้หลักฐานที่ได้จากความคิดเห็นที่เกิดขึ้นในการหารือระหว่างพนักงานอัยการและนักสังคมสงเคราะห์ของรัฐ แต่ในปัจจุบันยังไม่มีการวิเคราะห์ผลกระทบของมาตรานี้ต่อจำนวนของการเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนที่ประสบความสำเร็จ

การตอบสนองด้านกระบวนการยุติธรรมทางอาญาต่อการค้ามนุษย์: การพัฒนาล่าสุดในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง

ในช่วงเวลาสามปีที่ผ่านมา มีการพัฒนาความร่วมมือกันระหว่างอัยการและเจ้าหน้าที่ตำรวจในคดีอาญาข้ามชาติ อันเป็นผลมาจากการแก้ไขประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในประเทศไทย ที่ให้พนักงานอัยการสามารถทำงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจได้ ในคดีข้ามชาติในขั้นตอนของการสืบสวนสอบสวน²⁶ ประโยชน์ของระเบียบใหม่อีกอย่างหนึ่งก็คืออัยการในคณะทำงานร่วม (ผ่านสำนักงานต่างประเทศ) สามารถส่งคำขอโดยตรงถึงหน่วยงานราชการส่วนกลางในประเทศอื่น ตามสนธิสัญญาที่มีอยู่ หรือตามกฎหมายเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายซึ่งกันและกัน และกฎหมายส่งผู้ร้ายข้ามแดน คาดว่าวิธีการของคณะทำงานในรูปแบบนี้ น่าจะส่งผลให้เกิดการสอบสวนคดีอาชญากรรมข้ามชาติที่ดีขึ้นและดำเนินคดีที่แข็งแกร่งขึ้น อย่างไรก็ตาม ควรมีการติดตามตรวจสอบ และประเมินว่าวิธีพิจารณาความอาญาใหม่นี้ จะสร้างความร่วมมือที่มีคุณค่าในทางปฏิบัติจริงได้หรือไม่

หลักสูตรสร้างความตระหนักรู้ในเรื่องการค้ามนุษย์สำหรับผู้พิพากษาและอัยการ ของอาเซียน (ASEAN Awareness Course)²⁷ เป็นหลักสูตรฝึกอบรมทั่วไปที่ได้รับการรับรองและนำมาใช้อย่างเป็นทางการโดยอาเซียน เพื่อใช้กับรัฐสมาชิกในปี พ.ศ. 2551 หลักสูตรนี้ได้รับการปรับแต่งเพื่อใช้และจัดอบรมในประเทศสมาชิก GMS ทุกประเทศ ยกเว้นจีน หลักสูตรฝึกอบรมทักษะด้านการต่อต้านการค้ามนุษย์ สำหรับอัยการคดีพิเศษ (ASEAN Specialist Prosecutors Course)²⁸ ได้รับการแก้ไขดัดแปลงเพื่อใช้และจัดอบรมในสี่ประเทศ รวมถึงกัมพูชาและไทยซึ่งเป็นประเทศใน GMS²⁹ คาดว่าการฝึกอบรมนี้ จะช่วยเพิ่มระดับความสามารถของอัยการในการวิเคราะห์หลักฐาน, ทำงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น, ดำเนินคดีในศาลได้อย่างน่าเชื่อถือ และผู้เสียหายและพยานจะได้รับความคุ้มครองและช่วยเหลือที่ดีขึ้น รายละเอียดจากการประเมินการฝึกอบรมนี้ รายงานถึงการตอบสนองในเชิงบวกของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อหลักสูตร รวมถึงการพัฒนาความรู้, ทักษะ และทัศนคติ แต่ยังไม่มีการประเมินผลกระทบจากการฝึกอบรมที่เกิดขึ้นในการทำงาน เนื่องจากเป็นหลักสูตรที่เพิ่งมีการจัดอบรม เมื่อไม่นานมานี้

สถาบันวิชาชีพตุลาการในประเทศกัมพูชา ได้รวมหลักสูตรสร้างความตระหนักรู้ของอาเซียน เข้าไว้ในหลักสูตรฝึกอบรมขณะทำงานและหลักสูตรปฐมนิเทศสำหรับผู้พิพากษาและอัยการ³⁰ ในสปป.ลาว โรงเรียนอัยการทำการสอนหลักสูตรปฐมนิเทศ โดยอุทิศเวลาสองวันสำหรับสร้างความคุ้นเคยกับกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะ

26. มาตรา 20

27. หลักสูตรนี้ พัฒนาขึ้น โดย ARTIP ใช้เวลา 2 วัน หลักสูตรนี้ ได้เพิ่มความตระหนักรู้เกี่ยวกับการค้ามนุษย์ของผู้พิพากษาและอัยการที่ไม่ใช่ผู้เชี่ยวชาญทางด้านกฎหมายค้ามนุษย์ และเสริมสร้างขีดความสามารถในการรับรู้และเข้าใจ แนวคิดทางกฎหมายขั้นพื้นฐาน ประเด็นในการดำเนินคดีในศาล และตัวอย่างเกี่ยวกับการปฏิบัติจริงที่เกี่ยวข้องกับคดีการค้ามนุษย์

28. หลักสูตรนี้ พัฒนาขึ้น โดย ARTIP ได้มีการทดลองอบรมรายวิชาในสี่ประเทศ และจะถูกส่งไปตรวจสอบและรับรองจากอาเซียนในปี พ.ศ. 2553 หลักสูตรนี้ จะมีการจัดอบรมในประเทศเวียดนาม ในปี พ.ศ. 2553 ด้วย

29. หลักสูตรนี้ จะส่งไปอาเซียน SOMTC ในเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2553 เพื่อพิจารณาและรับรอง หลักสูตรนี้จัดอบรมกฎหมายพื้นฐานและทักษะในห้องพิจารณาคดีเกี่ยวกับหัวข้อ การฟ้องร้องคดีค้ามนุษย์ รวมถึงเทคนิคการสัมภาษณ์ผู้เสียหาย, การพัฒนาการรวบรวมหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณาคดี, การเตรียมผู้เสียหายในการให้การในศาล และการกล่าวปิดคดีที่น่าเชื่อถือ

30. หลักสูตรนี้ พัฒนาขึ้นโดย ARTIP ร่วมกับ Royal Academy of Judicial Professionalsและได้รับการสนับสนุนจาก Asia Foundation

5. การคัดแยกผู้เสียหายอย่างแม่นยำ และการให้ความคุ้มครองและช่วยเหลือ

หลังคัดแยกผู้เสียหาย

บุคลากรในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา จำเป็นต้องคัดแยกตัวผู้เสียหายได้อย่างรวดเร็วและแม่นยำ เพราะเป็นทางเดียวที่ผู้เสียหาย จะสามารถเข้าถึงความคุ้มครองและช่วยเหลือตามสิทธิทางกฎหมายตนเอง

ในช่วงสามปีที่ผ่านมา บางประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง ได้ออกนโยบาย ตรากฎหมายและทำข้อตกลงทวิภาคีต่างๆ เพื่อกำหนดขอบเขตลักษณะการให้ความคุ้มครองและช่วยเหลือแก่ผู้เสียหาย หลังกระบวนการคัดแยกผู้เสียหาย³¹ ผู้เสียหายหลายราย ได้รับประโยชน์จากบริการเหล่านี้ แม้ว่าการให้บริการและการเข้าถึงจะไม่สม่ำเสมอในทุกประเทศ ทั่วอนุภูมิภาค หรือแม้กระทั่ง ทั้งถึงทุกจังหวัดในแต่ละประเทศ การพัฒนาที่ควรกล่าวถึง ได้แก่ การให้คำปรึกษาทางกฎหมายเป็นประจำต่อผู้เสียหายในประเทศไทย, การยื่นคำร้องขอคำสินไหมทดแทนที่เพิ่มขึ้น (ซึ่งคาดว่า จะทำให้มีจำนวนผู้เสียหายที่ได้รับเงินทดแทนเพิ่มมากขึ้น) รวมทั้งการได้รับการช่วยเหลือในสถานคุ้มครอง การฝึกอบรมอาชีพ และการได้รับสินเชื่อขนาดเล็กได้มากขึ้น นอกจากนี้ มีการระดมตัวผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่เป็นเพศชายเพิ่มมากขึ้นกว่าเดิมในกัมพูชา สปป.ลาว พม่า และไทย และมีจำนวนผู้เสียหายที่เข้าถึงบริการเหล่านี้มากกว่าที่เคยเกิดขึ้นก่อนหน้านี้

ความกังวลที่ยังคงมีอยู่อย่างต่อเนื่อง คือ กฎระเบียบที่เคร่งครัดในสถานคุ้มครอง โดยเฉพาะต่อผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่เป็นคนต่างด้าว ข้อกำหนดที่ให้ผู้เสียหายต้องพำนักอยู่ในสถานคุ้มครอง ขณะรอการดำเนินคดีทางอาญา บางครั้งเป็นระยะเวลาสั้น สร้างความลำบากแก่ผู้เสียหาย

และ อาจทำให้ผู้เสียหายไม่อยากให้ความร่วมมือในการดำเนินคดี เคยมีการแสดงให้เห็นว่า การควบคุมผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ไปเรื่อยๆ เป็นการละเมิดกฎหมายระหว่างประเทศและในด้านนโยบายที่ไม่เป็นการสมควร การควบคุมผู้เสียหายในสถานคุ้มครองสามารถใช้ได้ภายใต้กฎหมายภายใต้ภาวะฉุกเฉิน ไซแควลุ่มที่รัดกุม แต่การยังคงตอกอยู่กับรัฐที่ต้องมีเหตุผลอันสมควรในแต่ละกรณี และต้องแสดงให้เห็นว่าการควบคุมตัวนี้ยังเป็นการให้ความคุ้มครองตามหลักกฎหมายระหว่างประเทศอย่างไร³² (เช่น สิทธิในการตรวจสอบการควบคุมตัว) ในการนี้ กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ฉบับใหม่ของประเทศไทยซึ่งอ้างอิงถึงการให้ที่พักพิงและให้วีซ่าชั่วคราวแก่ผู้เสียหายชาวต่างชาติ³³ เป็นการพัฒนาในเชิงบวก แต่สิทธิคุ้มครองตามกฎหมายใหม่เหล่านี้ ควรจะได้นำไปใช้กับผู้เสียหายจำนวนมากที่ และในวงกว้างกว่าที่เป็นอยู่รัฐควรชกเลิกการควบคุมตัวผู้เสียหายอย่างที่เป็นปฏิบัติกันเป็นประจำหรือเป็นภาคบังคับ แม้กระทั่งในสถานคุ้มครอง รัฐควรพิจารณาให้ผู้เสียหายชาวต่างชาติ ได้รับวีซ่าชั่วคราว เพื่อให้ได้รับการช่วยเหลืออย่างเหมาะสม และ เพื่อเอื้อประโยชน์ในการดำเนินคดีต่อผู้ที่แสวงหาประโยชน์จากผู้เสียหายเหล่านี้ในกรณีที่เหมาะสม

ไม่มีหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายใดที่มีทักษะหรือทรัพยากรที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ในเรื่องเกี่ยวกับการให้ที่พักพิง, การรักษาพยาบาล, และคำแนะนำด้านกฎหมาย ฯลฯ ซึ่งในที่นี่อาจกล่าวได้ว่า เป็นอำนาจหน้าที่เกินขอบเขตการทำงานของบังคับใช้กฎหมาย ด้วยตระหนักในข้อเท็จจริงดังกล่าว เจ้าหน้าที่ตำรวจและหน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้เสียหายต่างๆ ได้ร่วมมือกันอย่างเข้มแข็งมากขึ้น เป็นผลให้เกิดการบริการที่มีประสิทธิภาพมากขึ้นต่อผู้เสียหายในช่วงสามปีที่ผ่านมา มีการก่อตั้งสถานที่พักพิงใหม่ๆ ในจีน, สปป.ลาว, พม่า, เวียดนาม และไทย และผู้เสียหายในประเทศสมาชิกอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงสามารถเข้าถึงบริการให้ความช่วยเหลือในขอบข่ายที่กว้างขึ้นกว่าเดิม จากผู้ให้ความช่วยเหลือทั้งทางภาครัฐและภาคองค์กรเอกชน การปรับปรุงประสิทธิภาพของบังคับใช้กฎหมายในพื้นที่ ในการระดมตัวผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่อ้างถึงข้างต้น น่าจะช่วยให้แน่ใจได้ว่าประโยชน์จากการปรับปรุงเหล่านี้ จะส่งผลต่อผู้เสียหายเป็นจำนวนที่มากขึ้นกว่าเดิม

31. ดู: ประเทศกัมพูชา-นโยบายในการคุ้มครองสิทธิของผู้ที่ตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ (2009) และข้อตกลงในแนวทางการปฏิบัติและความร่วมมือระหว่างสถาบันภาครัฐที่เกี่ยวข้องและหน่วยงานช่วยเหลือผู้เสียหาย ในกรณีการค้ามนุษย์ (2007) : ประเทศไทย-บทที่ 4 ของกฎหมายต่อต้านการค้ามนุษย์ (พ.ศ. 2551) ; ประเทศเวียดนาม : หมายเลขเวียนระหว่างกระทรวง 03/2008/ TTL-MPS-MOD-MOFA-MOLISA (เวียดนาม) ซึ่งร่างสนับสนุนการส่งตัวผู้เสียหายสตรีและเด็กคืนถิ่นจากนอกประเทศเวียดนาม และสัญญาสองฝ่ายระหว่างราชอาณาจักรกัมพูชาและรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามในความร่วมมือทางด้านการดำเนินงานมาตรฐานร่วม เพื่อระดมตัวและส่งกลับผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ (2009)

32. ดู Ame Gallagher and Elaine Pearson, The High Cost of Freedom: A Legal and Policy Analysis of Shelter Detention for Victims of Trafficking, 32 Human Rights Quarterly (2010)

33. มาตรา 37 และ 38 ของพระราชบัญญัติต่อต้านการค้ามนุษย์

การเอาผิดทางอาญาต่อผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์สำหรับความคิดเกี่ยวกับสถานะ (ส่วนใหญ่ เป็นการทำงาน โดยคิด กฎหมาย และการเข้าเมืองผิดกฎหมาย) ยังคงเป็นปัญหาในบางประเทศสมาชิก GMS ข้อบัญญัติ เช่นที่มีอยู่ใน กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของประเทศไทยฉบับใหม่ ที่ห้ามมิให้ดำเนินคดีต่อผู้เสียหายใน ความคิดเกี่ยวกับสถานะ เป็นก้าวสำคัญในการปรับปรุงการให้ความคุ้มครองและช่วยเหลือผู้เสียหาย ทั้งยังส่งเสริม ผู้เสียหายให้เข้าร่วมในการดำเนินคดีต่อผู้แสวงหาผลประโยชน์จากตนด้วย³⁴

การพัฒนาในเชิงบวกเหล่านี้ ถูกลดทอนลงด้วยข้อเท็จจริงที่ว่า ยังมีผู้เสียหายหลายรายที่ไม่ได้รับการคัดแยก หรือถูกคัด แยกผิด โดยบุคลากรด้านความยุติธรรมทางอาญา เป็นผลให้ไม่ได้รับการคุ้มครองและความช่วยเหลือที่ควรจะได้รับตาม สิทธิที่พึงมีในหลายกรณี³⁵ นอกจากนี้ หลังจากได้รับการคัดแยกแล้ว ประสิทธิภาพของเจ้าหน้าที่ในการให้ความคุ้มครอง ผู้เสียหาย (หรือคนในครอบครัวผู้เสียหาย) จากการโดนข่มขู่หรือก่อความรุนแรงจากผู้ค้ามนุษย์ยังมีไม่เพียงพอ เนื่องจากขาด แคลนทรัพยากร, มีการคอร์รัปชัน หรือด้อยประสิทธิภาพด้านความร่วมมือระหว่างประเทศ

6. การช่วยเหลือผู้เสียหายในฐานะพยาน

ลักษณะการสืบสวนเกี่ยวกับการค้ามนุษย์จำนวนมากที่ดำเนินการในอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขงเป็นลักษณะเชิงรับ หมายความว่า คดีเข้ามาสู่ความสนใจของเจ้าหน้าที่ตำรวจ โดยตัวผู้เสียหายหรือครอบครัวของผู้เสียหายเอง

แม้ว่าการสืบสวนสอบสวนในเชิงรุก สามารถช่วยลดการพึ่งพาทำให้การของผู้เสียหายได้ แต่สิ่งสำคัญที่ต้องยอมรับ คือ การขาดแคลนความเชี่ยวชาญและทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับการสืบสวนสอบสวนเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพของ ประเทศส่วนมากใน GMS แม้จะไม่ใช่ทุกประเทศก็ตาม ดังนั้น จึงเป็นเรื่องสำคัญที่ต้องพิจารณาถึงวิธีที่จะทำให้ ผู้เสียหายเต็มใจเข้าร่วมในกระบวนการฟ้องร้อง

ในภาพรวม มีความก้าวหน้าเพียงเล็กน้อยในเรื่องนี้ในช่วงระยะสามปีที่ผ่านมา ผู้เสียหายในฐานะพยานในคดีค้ามนุษย์ จำเป็นต้องเข้าถึงข้อแนะนำทางกฎหมายอย่างครบถ้วน เพื่อที่จะได้ตระหนักถึงสิทธิของตนเองในขั้นตอนการสอบสวน, ฟ้องร้อง และการพิจารณาคดี ผู้เสียหายและ/หรือพนักงานอัยการมักจะไม่ทราบว่าตนเองสามารถร้องขอต่อผู้พิพากษาเพื่อ พิจารณาทางเลือกต่าง ๆ ซึ่งออกแบมมาเพื่อคุ้มครองผู้เสียหายในชั้นศาล ซึ่งรวมถึง; การขอคิดตั้งฉากชั่วคราวในศาล เพื่อ ป้องกันพยานจากการให้การที่ต้องเห็นตัวจำเลย; อนุญาตให้ผู้เสียหายให้การทางไกลผ่านวิดีโอลิงค์; ดำเนินการพิจารณาใน ศาลจากกล้อง; หรือ อนุญาตให้มีการไต่สวนก่อนการพิจารณาคดี ซึ่งทำให้สามารถกันผู้เสียหายให้ไม่ต้องมาปรากฏตัวใน ระหว่างการพิจารณาคดีได้

ในบางกรณี มีการใช้จากกันในการพิจารณาคดีในศาลในประเทศไทยและประเทศกัมพูชา เพื่อปกป้องตัวตนของผู้เสียหาย และใน ประเทศไทย ผู้เสียหายที่เป็นเด็ก ยังได้รับอนุญาตให้สามารถให้การผ่านทางวิดีโอลิงค์จากห้องที่มีบรรยากาศที่เป็นมิตรกับเด็กซึ่งอยู่นอก ห้องพิจารณาคดี นอกจากนี้ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาฉบับแก้ไขล่าสุดของประเทศไทย ยังได้อนุญาตให้มีการพิจารณา บันที่กวีดีโอคำให้การของผู้เสียหาย ว่า สามารถใช้อ้างเป็นพยานหลักฐานได้³⁶ (แม้ว่า จะเร็วเกินไปที่จะบอกได้ว่าเกิดผลตามความตั้งใจ ในการลดความรู้สึกบอบช้ำของผู้เสียหาย ขณะที่กำลังให้การเป็นพยานได้หรือไม่) กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของ ประเทศไทย และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ยังได้อนุญาตให้ ผู้เสียหาย/พยาน ให้การและซักค้านต่อหน้าผู้พิพากษา ก่อน การพิจารณาคดีอีกด้วย

34. คูมาตรา 41 ของพระราชบัญญัติต่อต้านการค้ามนุษย์ (พ.ศ. 2551 ในประเทศไทย), ดู UNIAF (2010, 60-63) ที่ระบุบทบัญญัติทางกฎหมายในสปป.ลาวและ พม่า ที่มีประสิทธิภาพใช้ก่อนช่วงเวลาตรวจสอบ ซึ่งเสนอความคุ้มครองที่จำกัดจากการถูกฟ้องร้องต่อผู้เสียหายบางกรณีเฉพาะ สำหรับรายละเอียดเพิ่มเติม ดูข้อ 25 อนุ 6 ของ กฎหมายการพัฒนาและคุ้มครองสตรี (2004 ในสปป.ลาว) และมาตรา 13 อนุ ๑ ของกฎหมายต่อต้านการค้ามนุษย์ (2005 ในพม่า)

35. ดู Olivie, A. (2008) Identifying Cambodian Victims of Human Trafficking Among Deportees from Thailand (การระบุตัวผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ชาวกัมพูชา ในจำนวน ผู้ถูกผลักดันออกจากประเทศไทย)

36. มาตรา 172 ของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แก้ไขเพิ่มเติม เมื่อวันที่ 30 มกราคม พ.ศ. 2551

การตอบสนองด้านกระบวนการยุติธรรมทางอาญาต่อการค้ามนุษย์: การพัฒนาล่าสุดในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง

วิธีการนี้ ช่วยให้มีการแถลงค่าให้การในศาล โดยผู้เสียหายไม่จำเป็นต้องปรากฏตัว และส่งผลให้ผู้เสียหายได้กลับบ้านเร็วกว่าเดิมเมื่อเทียบกับคดีที่เกิดขึ้นก่อนหน้านี้ และช่วยให้ไม่ต้องพำนักอยู่ในสถานคุ้มครอง ในระยะที่รอกระบวนการพิจารณาคดีให้แล้วเสร็จ³⁷

ผู้เสียหายส่วนใหญ่ ในประเทศอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง ไม่จำเป็นต้องให้ถ้อยคำหรือเข้าร่วมในการพิจารณาคดีเสมอไป มีบ่อยครั้งที่ศาลในหลายประเทศสมาชิก GMS ยึดเอาค่าให้การของผู้เสียหายต่อเจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวน อัยการและ/หรือผู้พิพากษาที่สอบสวน ในการแจ้งข้อกล่าวหาต่อจำเลยในศาล สถานการณ์เช่นนี้ จะป้องกันไม่ให้จำเลยหรือตัวแทนชก้านผู้เสียหาย ขึ้นตอนปฏิบัติเช่นนี้ เป็นประโยชน์ต่อผู้เสียหายในแง่ลดอันตรายและความล่าช้าของการให้การในชั้นศาล แต่มีความกังวลเพิ่มขึ้น ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความเป็นธรรมในกระบวนการพิจารณาคดีเอง

การพึ่งพาการสอบสวนเชิงรับที่ยังคงมีอยู่ เป็นปัญหาจากมุมมองหลายด้าน:

- ทำให้ไม่พบคดีการค้ามนุษย์หลายคดี
- ทำให้ค่าให้การของผู้เสียหาย เป็นศูนย์กลางของการดำเนินคดี
- ผู้เสียหาย อาจไม่สามารถหรือไม่เต็มใจที่จะให้การเพื่อดำเนินคดีกับผู้แสวงหาประโยชน์จากตน
- กระบวนการของศาลเอง อาจทำร้ายพยานที่มีความบอบช้ำอยู่แล้ว
- ความบกพร่องในส่วนของเจ้าหน้าที่สอบสวนที่ไม่สามารถเก็บรวบรวมหลักฐานได้ อาจก่อให้เกิดความกดดันเพิ่มเติมต่อผู้เสียหาย/พยานได้

37. มาตรา 31 ของกฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

7. ความร่วมมือระหว่างประเทศ

ในขณะที่การค้ามนุษย์ สามารถเกิดและมีเกิดขึ้นจริงภายในประเทศ GMS แต่ก็มักจะมีส่วนของอาชญากรรมที่กระทำข้ามชาติ ดังนั้นจึงต้องอาศัยความร่วมมือกันระหว่างประเทศ เพื่อการดำเนินการสอบสวนที่ถี่ถ้วนและเป็นมืออาชีพ และเพื่อทำเรื่องฟ้องร้องในคดีข้ามชาติต่างๆ

ความร่วมมือ อาจเกิดได้ทั้งอย่างเป็นทางการ (การส่งผู้ร้ายข้ามแดนและความช่วยเหลือทางกฎหมายซึ่งกันและกัน) หรืออย่างไม่เป็นทางการ (เช่น การแลกเปลี่ยนข่าวกรองระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจเชี่ยวชาญพิเศษหน่วยต่อต้านการค้ามนุษย์) ความร่วมมือระหว่างประเทศอย่างเป็นทางการตามกฎหมาย สามารถเป็นในรูปแบบสนธิสัญญาทวิภาคีหรือพหุภาคี, กฎหมายแห่งชาติ หรือหลักการต่างตอบแทน (โดยที่ประเทศหนึ่ง จะให้ความร่วมมือถ้าอีกประเทศหนึ่งตกลงที่จะทำเช่นเดียวกันในอนาคต) หากเป็นความร่วมมืออย่างไม่เป็นทางการ ไม่จำเป็นต้องอยู่บนพื้นฐานทางกฎหมาย

มีการพัฒนาบางส่วนในการร่วมมือกันอย่างเป็นทางการในช่วงสามปีที่ผ่านมา ดังที่กล่าวไว้ สนธิสัญญาอาเซียนว่าด้วยการช่วยเหลือทางกฎหมายซึ่งกันและกันในเรื่องทางอาญา (AMLAT) ได้รับการลงสัตยาบันโดยสี่รัฐในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง ให้พื้นฐานความร่วมมือระหว่างประเทศในการเก็บรวบรวมหลักฐานในรัฐหนึ่งสำหรับใช้ในอีกรัฐได้³⁸ ขณะที่ประเทศไทยยังไม่ได้ให้สัตยาบันในสนธิสัญญา AMLAT แต่ก็ได้ตราพระราชบัญญัติส่งผู้ร้ายข้ามแดน (พ.ศ. 2551) ที่ระบุความคิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ เป็นความผิดมูลฐาน³⁹ และอนุญาตให้มีการโอนคดีทางอาญาจากประเทศไทย ซึ่งปฏิเสธการส่งผู้ร้ายข้ามแดนอันมีมูลเหตุจากสัญชาติ⁴⁰ นอกจากนี้รัฐสี่รัฐที่เป็นสมาชิก GMS ยังได้ให้สัตยาบันในอนุสัญญาต่อต้านองค์การอาชญากรรมข้ามประเทศและพิธีสารต่อต้านการค้ามนุษย์ของสหประชาชาติ (The United Nations Convention against Transnational Organized Crime⁴¹ and its Trafficking Protocol) ซึ่งให้ทางเลือกพื้นฐานแก่กฎหมาย สำหรับความร่วมมือทางกฎหมายระหว่างประเทศในคดีค้ามนุษย์

ความกังวลที่ยังคงมีอยู่คือ จำนวนการขอความช่วยเหลือทางกฎหมายในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงในคดีค้ามนุษย์ มีอยู่ไม่มากนัก ควรจะต้องมีความร่วมมือระหว่างรัฐให้มากขึ้น เพื่อเพิ่มมาตรฐานการสอบสวน และเพื่อระบุจำนวนอาชญากรที่ยังมีอยู่มากที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์จากแหล่งต้นตอ, ทางผ่าน และประเทศปลายทาง

ความร่วมมือระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจอย่างไม่เป็นทางการ เป็นส่วนที่ได้เห็นการพัฒนาที่น่าส่งเสริม ได้มีการจัดตั้งสำนักงานผู้ประสานงานชายแดน (Border Liaison Offices :BLOs) ตามชายแดนระหว่างจีน/พม่า จีน/สปป.ลาว และจีน/เวียดนาม เพื่ออำนวยความสะดวกในการร่วมมือของเจ้าหน้าที่ตำรวจในคดีค้ามนุษย์⁴² มีผลลัพธ์เชิงบวกเกี่ยวกับการดำเนินการสอบสวนร่วมกัน, มีการแลกเปลี่ยนข่าวกรอง และการส่งผู้เสียหายกลับถิ่นที่รวดเร็วขึ้น ซึ่งเป็นผลมาจากการปฏิบัติงานของสำนักงานผู้ประสานงานชายแดนเหล่านี้ การประชุมหัวหน้ากระบวนการหน่วยพิเศษ (Heads of Specialist Units Process :HSU) : เข้าร่วมประชุมสม่ำเสมอของหัวหน้าเจ้าหน้าที่ตำรวจหน่วยปฏิบัติการพิเศษต่อต้านการค้ามนุษย์ที่อยู่ทั่วอาเซียน ดำเนินการแลกเปลี่ยนข่าวกรองอย่างต่อเนื่องในคดีค้ามนุษย์โดยเฉพาะ⁴³ กระบวนการปฏิบัติงานของ HSU เกี่ยวข้องกับประเทศสมาชิก GMS ทั้งหมด ยกเว้น สาธารณรัฐประชาชนจีน และในไม่ช้า จะมีการร่วมมือกันอย่างเป็นทางการกับอาเซียน ดังนั้น จึงมั่นใจได้ถึงแนวทางที่จะเป็นไปอย่างยั่งยืน มีการชี้ให้เห็นถึงความสำเร็จบางกรณีซึ่งเป็นผลมาจาก HSU รวมถึงการจับกุมผู้กระทำความผิด และช่วยเหลือ และส่งกลับผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์

มีบันทึกข้อตกลง (MoUs) หลายฉบับที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้และได้ปรับปรุงการให้ความร่วมมือ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของการส่งกลับผู้เสียหาย บันทึกข้อตกลงล่าสุด รวมบันทึกข้อตกลงระหว่างพม่า/จีน, พม่า/ไทย, เวียดนาม/กัมพูชา และเวียดนาม/ไทย

บันทึกข้อตกลงในการให้ความร่วมมือต่อต้านการค้ามนุษย์ในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง (COMMIT MoUs) เป็นข้อตกลงที่สำคัญที่กำหนดทิศทาง และระดับของการประสานงานทั้งระดับชาติและระดับอนุภูมิภาค รัฐบาลของประเทศสมาชิก GMS ได้พัฒนาแผนปฏิบัติการอนุภูมิภาคสอง (SPA II) (พ.ศ. 2551-พ.ศ. 2553) และบางประเทศยังได้พัฒนาแผนปฏิบัติการแห่งชาติ ที่สะท้อนเนื้อหาของ SPA II อีกด้วย

38. กัมพูชา สปป.ลาว พม่า และเวียดนาม

39. มาตรา 7

40. มาตรา 25

41. กัมพูชา, จีน, สปป.ลาว และพม่า ได้ลงสัตยาบันอนุสัญญาต่อต้านอาชญากรรมระหว่างประเทศ (TOC) และพิธีสารต่อต้านการค้ามนุษย์ (Trafficking Protocol) ไทยได้ลงนามใน TOC และพิธีสารต่อต้านการค้ามนุษย์ ขณะที่เวียดนาม ลงนามใน TOC

42. มีการเปิดสำนักงาน BLO 7 แห่งที่เมืองจงซิง (Dongxing) , ผิงเฉิง (Pingxiang) และ จิงซี (Jingxi) ในจังหวัดกวางซี (Guangxi) และเมืองเฮอโกว (Hekou) ในจังหวัดยูนนาน (เพื่อร่วมมือกับประเทศเวียดนาม) ใน เมืองวู่ลี่ (Wuli) และ เมืองจางเฟิง (Zhangfeng) ในจังหวัดยูนนาน (เพื่อร่วมมือกับประเทศพม่า) เช่นเดียวกับที่ เมืองหม่า (Mengla) ในจังหวัดยูนนาน (เพื่อร่วมมือกับสปป.ลาว)

เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับความร่วมมือระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจระหว่างประเทศ และเพื่ออำนวยความสะดวกในการส่งผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์กลับ และเพื่อดำเนินคดีกับผู้ก่อการค้ามนุษย์

43. กระบวนการ HSU ได้เริ่มขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2547 และ ARTIP ได้ให้การสนับสนุนด้านการเงินและด้านเทคนิคต่อ HSU ระหว่างปี พ.ศ. 2547-2552 ARTIP ยังได้ให้การสนับสนุนทางเทคนิคต่อโครงการนี้อยู่ ซึ่งในขณะนี้สามารถหาทุนเองได้แล้ว

8. การส่งเสริมการประสานงานในกระบวนการตอบสนองด้านกระบวนการยุติธรรมทางอาญาต่อการค้ามนุษย์

รัฐ, องค์กรระหว่างประเทศ, และองค์กรให้เงินสนับสนุน ที่ให้เงินทุนสนับสนุนรัฐบาลในประเทศสมาชิก อนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง เพื่อเสริมสร้างกระบวนการตอบสนองด้านความยุติธรรมทางอาญาต่อการค้ามนุษย์ ต้องทำงานประสานกัน เพื่อดำเนินกิจกรรมทางด้านการต่อต้านการค้ามนุษย์ร่วมกัน

องค์กรเหล่านี้ ควรต้องมั่นใจว่า ได้ทำงานประสานกันอย่างใกล้ชิดกับแผนแม่บทแห่งชาติ และตามลำดับความสำคัญ กิจกรรมของประเทศเป้าหมาย องค์กรให้เงินสนับสนุนควรมั่นใจว่า ได้ให้การสนับสนุนโดยตรงต่อการดำเนินงาน ตามมาตรฐานระหว่างประเทศและภูมิภาค อันเป็นแนวทางในการดำเนินงานตอบสนองด้านกระบวนการยุติธรรมทางอาญาแห่งชาติต่อการค้ามนุษย์

จนกระทั่งบัดนี้ ความร่วมมือและประสานงานระหว่างองค์กรให้เงินสนับสนุนในการต่อต้านการค้ามนุษย์โดยทั่วไป ยังคงเป็นลักษณะเฉพาะกิจ ตัวอย่างหนึ่งของการปฏิบัติที่ดี คือ การจัดตั้งกลุ่มที่ปรึกษาคณะกรรมการแห่งชาติ เพื่อนำการปราบปรามการค้ามนุษย์, การลักลอบ, การแสวงหาประโยชน์ทางแรงงาน และการแสวงหาประโยชน์ทางเพศ ในประเทศกัมพูชา (an Advisory Group to the National Committee to Lead the Suppression of Human Trafficking, Smuggling, Labor Exploitation and Sexual Exploitation in Cambodia) บทบาทของกลุ่มที่ปรึกษานี้ ได้รวมถึงการส่งเสริมการประสานงาน ระหว่างองค์กรให้เงินสนับสนุน, ภาคประชาสังคม และผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียจากรัฐ นอกจากนี้ กลุ่มที่ปรึกษายังได้ทำการส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรระดับชาติที่มีความสอดคล้องสำหรับโรงเรียนฝึกอบรมหน่วยงานยุติธรรมทางอาญา โดยการแบ่งปันเครื่องมือการฝึกอบรมด้านการต่อต้านการค้ามนุษย์ โครงการฝึกอบรมของอาเซียน ที่กล่าวถึงในส่วนที่ 2 และ 3 (สำหรับเจ้าหน้าที่ตำรวจ) และ ส่วนที่ 5 (สำหรับอัยการและผู้พิพากษา) ซึ่งเป็นตัวอย่างหนึ่งของภูมิภาค ที่ใช้วิธีการประสานงานเพื่อส่งเสริมการปรับใช้ และการบูรณาการมาตรฐาน และการถือปฏิบัติ ทั่วภูมิภาคอาเซียน/GMS⁴⁴

ข้อสรุป

บทความนี้ แสดงให้เห็นถึงความคืบหน้าสำคัญบางส่วนที่เกิดขึ้นในระยะสามปีที่ผ่านมา ในการเสริมสร้างความแข็งแกร่งให้กับกระบวนการยุติธรรมทางอาญาเพื่อต่อต้านการค้ามนุษย์ ในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง แต่ความคืบหน้าดังกล่าวยังคงไม่สม่ำเสมอทั่วกันและเกิดขึ้นทีละเล็กละน้อย มีหลายสิ่งที่จะต้องดำเนินการต่อ เพื่อให้มั่นใจว่าจะเกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านกฎหมาย, วิธีการปฏิบัติ, สถาบัน และระเบียบการต่างๆ อันส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นจริงในเรื่องที่สำคัญ อาทิเช่น; การให้ความคุ้มครองและช่วยเหลือที่ดีขึ้นแก่ผู้เสียหาย; มีการฟ้องร้องดำเนินคดีเพิ่มขึ้นและดีขึ้นตามมาตรฐานความยุติธรรมทางอาญาสากล, มีระดับความร่วมมือและการทำงานร่วมกันมากขึ้น ระหว่างประเทศใน GMS และมีกลุ่มองค์กรให้การสนับสนุนด้านการเงินที่อำนวยความสะดวก และสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว

44. เป็นกรณีที่เกิดขึ้นโดยเฉพาะกับห้ารัฐสมาชิกอาเซียน สำหรับ จีน ซึ่งไม่มีระดับการเปิดรับเดียวกับหลักสูตรเฉพาะของอาเซียนเหล่านี้ เพราะไม่ได้เป็นรัฐสมาชิกของอาเซียน จึงมีเจ้าหน้าที่ตำรวจจำนวนน้อยที่เข้าร่วมอบรมในการฝึกอบรมที่ใช้เครื่องมือการฝึกอบรมจากอาเซียน

แหล่งอ้างอิง

- Gallagher, A. & Holmes, P. (2008). Developing an Effective Criminal Justice Response to Human Trafficking: Lessons From the Front Line. In International Criminal Justice Review 2008, 18; 318-343. Retrieved on August 21, 2008, from <http://icj.sagepub.com/cgi/content/abstract/18/3/318> Available for free download from http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1292563
- Roach. K. (2000). Conditional Sentences, Restorative Justice, Net-Widening and Aboriginal Offenders. In The Changing Face of Conditional Sentencing. Retrieved on January 7, 2010, from http://www.justice.gc.ca/eng/pi/rs/rep-rap/2000/op00_3-po00_3/op00_3.pdf
- UNIAP. (2010). Human Trafficking Laws - Legal Provisions for Victims: Comparing Legal Definitions & Frameworks Against the United Nations Protocol on Human Trafficking. Unpublished.
- UNIAP. (2009). Counter-Trafficking Training Needs Assessment. Unpublished.
- Gibson. V. (2009) Training Evaluation: The Case of the Police Service. Retrieved on 31 March 2010 from www.ribm.mmu.ac.uk/symposium2009/.../Gibson,%20Victoria.pdf

รายชื่อกฎหมาย

กัมพูชา

- Code of Criminal Procedure of the Kingdom of Cambodia (2008).
- Law on Suppression of Human Trafficking and Sexual Exploitation (2007).

สาธารณรัฐประชาชนจีน

- Criminal Law of the People's Republic of China (1997).

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

- Law on Development and Protection of Women (2004).
- Penal Code 2005.

สหภาพพม่า

- Anti-Trafficking in Persons Law 2005.

ไทย

- Anti-Trafficking in Persons Act (B.E. 2551) [2008].
- The Criminal Procedure Code Amendment Act (30 January 2008).
- Extradition Act (B.E. 2551) [2008].

เวียดนาม

- Penal Code 2000

ข้อเสนอแนะสำคัญ

- 1) รัฐบาลทั้งหมดใน GMS ควรดำเนินการตรวจสอบกฎหมายเกี่ยวกับการค้ามนุษย์อย่างต่อเนื่อง การเข้าร่วมเป็นสมาชิกล่าสุดของจีน ในพิธีสารต่อต้านการค้ามนุษย์ และการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องในการร่างกฎหมายพิเศษเกี่ยวกับการต่อต้านการค้ามนุษย์ของเวียดนาม เปิดโอกาสให้มั่นใจได้ว่าทุกประเทศใน GMS จะมีการกำหนดนิยามการค้ามนุษย์ที่สอดคล้องกัน ที่สะท้อนถึงค่านิยมที่เป็นที่ยอมรับในระดับสากล ซึ่งได้กำหนดไว้ในพิธีสารการค้ามนุษย์
- 2) รัฐบาลต่างๆ ในอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขง ควรคิดตามการฟ้องร้องดำเนินคดีการค้ามนุษย์อย่างใกล้ชิด เพื่อให้แน่ใจว่า ความหมายของคำว่า การค้ามนุษย์ หรือ การแสวงหาประโยชน์ ไม่ได้ถูกนำไปใช้เพื่อ “ชิงดาข่ายให้กว้างขึ้น” เพื่อจับบรรดาผู้กระทำผิดอื่นๆ ที่มีได้เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ในข้อหาการค้ามนุษย์
- 3) เจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวนทั้งหมด ที่ได้รับการแต่งตั้งในหน่วยด้านตำรวจเชี่ยวชาญพิเศษของแต่ละประเทศสมาชิก GMS ควรได้รับการฝึกอบรมที่สอดคล้องกับหลักสูตรฝึกอบรมต่อต้านการค้ามนุษย์สำหรับเจ้าหน้าที่สอบสวนเชี่ยวชาญพิเศษของอาเซียน เพื่อให้มั่นใจว่าเจ้าหน้าที่เหล่านี้ มีความรู้และทักษะจำเป็นในการดำเนินการสอบสวนเชิงรับ ในคดีการค้ามนุษย์ตามมาตรฐานระหว่างประเทศ และระดับภูมิภาค
- 4) เจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายใน GMS ซึ่งมักต้องติดต่อกับผู้เสียหายและผู้กระทำผิดจากการค้ามนุษย์ ควรได้รับการฝึกอบรมที่สอดคล้องกับหลักสูตรอบรมด้านการต่อต้านการค้ามนุษย์สำหรับเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายของอาเซียน ทั้งนี้เพื่อให้มั่นใจว่า เจ้าหน้าที่เหล่านี้มีความรู้และทักษะในการตอบสนองอย่างมีประสิทธิภาพตามมาตรฐานสากลและมาตรฐานระดับภูมิภาค เมื่อต้องเผชิญกับการค้ามนุษย์
- 5) ควรรวมเนื้อหาด้านการค้ามนุษย์ในหลักสูตรการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ตำรวจแห่งชาติ สำหรับเจ้าหน้าที่ตำรวจที่เข้าใหม่ นายร้อยตำรวจ และสำหรับเป็นหลักสูตรฝึกอบรมในระหว่างปฏิบัติงาน
- 6) ผู้พิพากษาและอัยการทั้งหมด ควรได้รับการฝึกอบรมที่สอดคล้องกับหลักสูตรของอาเซียนว่าด้วยการสร้างความตระหนักรู้เรื่องการต่อต้านการค้ามนุษย์สำหรับผู้พิพากษาและอัยการ เพื่อให้แน่ใจว่า ผู้พิพากษาและอัยการเหล่านี้ มีความรู้ที่จำเป็นเกี่ยวกับอาชญากรรมค้ามนุษย์และกรอบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
- 7) อัยการที่มีแนวโน้มที่จะต้องเกี่ยวข้องกับการฟ้องร้องดำเนินคดีการค้ามนุษย์เป็นประจำ ควรได้รับการฝึกอบรมที่สอดคล้องกับหลักสูตรของอาเซียนว่าด้วยทักษะเกี่ยวกับการค้ามนุษย์สำหรับอัยการคดีพิเศษ เพื่อให้แน่ใจว่า อัยการเหล่านี้ มีความรู้และทักษะที่มีประสิทธิภาพในการฟ้องร้องคดีดังกล่าว ตามมาตรฐานสากลและภูมิภาค
- 8) ควรมีการรวมเนื้อหาด้านการค้ามนุษย์ไว้ในหลักสูตรการฝึกอบรมแห่งชาติสำหรับผู้พิพากษาและอัยการในทุกประเทศสมาชิก GMS
- 9) รัฐบาลในอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขง ควรให้คำมั่นว่า ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ จะไม่ถูกหน่วงเหนี่ยว ควบคุมไว้ในสถานคุ้มครอง ควรมีการพิจารณาให้อัยการกวีชาชั่วคราวให้แก่ผู้เสียหายต่างด้าว เพื่อให้ได้รับความช่วยเหลือที่เหมาะสม และ ถ้าเป็นไปได้ เพื่อเอื้อระบบยุติธรรมทางอาญาในการดำเนินคดีฟ้องร้องต่อผู้แสวงหาประโยชน์
- 10) ผู้เสียหาย ควรได้รับการบริการให้ความช่วยเหลืออย่างครอบคลุม รวมถึง การให้คำปรึกษาทางกฎหมายที่ครบถ้วน เพื่อให้ผู้เสียหายเหล่านี้ จะได้ทราบถึงสิทธิอันพึงมีของตน ในระหว่างกระบวนการสอบสวน ฟ้องร้อง และพิจารณาคดี
- 11) เจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวน ควรจะพิจารณาใช้เทคนิคการสืบสวนสอบสวนเชิงรุกให้มากกว่าที่เป็นอยู่ ตามที่เห็นสมควร เพื่อเสริมกระบวนการสืบสวนสอบสวนเชิงรับ และเพื่อลดการพึ่งพาผู้เสียหาย ในฐานะพยานเพียงอย่างเดียว เช่นในปัจจุบัน
- 12) ควรมีการยกระดับการทำงานสู่ทิศทางด้านการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศให้มากขึ้น และเพื่อใช้เครื่องมือจากการร่วมมือนี้ ซึ่งรวมถึงการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายซึ่งกันและกัน และการส่งผู้ร้ายข้ามแดน ทั้งนี้เพื่อให้มั่นใจว่า ผู้กระทำผิดที่อยู่ ณ ดันทาง ทางผ่าน และประเทศปลายทาง จะถูกชี้ตัว สอบสวน และดำเนินคดีตามกฎหมาย

โครงการความร่วมมือสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการค้ามนุษย์ สำนักงานประจำภูมิภาค (UNIP RMO)

อาคารสหประชาชาติ ชั้น 7 บล๊อก บี ถ. ราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ 10200 ประเทศไทย